

Maria van Magdala

De eerste paasmorgen

Het begint op die eerste paasmorgen allemaal bij Maria Magdalena. Ze komt vóór dag en dauw naar het graf, wel niet om lichaam van Jezus te balsemen – dat is volgens de vierde evangelist al gebeurd op de avond van Jezus' sterven maar gewoon om, na de sabbatrust bij het graf van haar beminde vrijuit te kunnen huilen. Ze ziet dat de steen is weggenomen. Niet zo maar opzijgerold, maar weggenomen, zegt Johannes: als door de hand Gods, die op deze derde dag alle hindernissen voor zijn Zoon uit de weg ruimt. Maar Gods machtige hand heeft Maria geen oog. Zonder zelfs in het graf binnen te gaan, loopt ze naar de leerlingen met bericht: *Ze hebben de Heer uit het graf weggenomen en we weten niet waar ze Hem hebben gelegd.* We weten niet. Ook de tafelmeester bij de bruiloft te Kana, die geproefd had van het water dat in wijn veranderd was, wist niet waar de wijn vandaan kwam¹. En toen Nikodemus op het woord van Jezus over de nieuwe geboorte uit water en geest reageerde met een niet begrijpend *hoe moet dat geschieden?* kreeg hij te horen *Gij zijt leraar in Israël en weet niet eens?*²

De joden kennen noch Jezus noch de Vader omdat ze niet **weten** waar vandaan komt en waar Hij heen gaat³. Maar de leerlingen zijn er niet beter aan. Als Jezus bij het laatste samenzijn spreekt over zijn heengaan en veronderstelt dat toch wel weten waar Hij gaat, en ook de weg daarheen kennen, repliceert Thomas: *Heer, wij weten niet waar Gij heengaat: hoe moeten wij dan de weg kennen?*⁴.

Op de eerste dag van de week kwam Maria Magdalena vroeg in de morgen — het was nog donker — bij het graf en zag dat de steen van het graf was weggenomen. Zij liep snel naar Simeon Petrus en naar de andere, de door Jezus beminde leerling, en zei tot hen: Ze hebben de Heer uit het graf genomen en wij weten niet waar ze Hem hebben neergelegd...

Maria stond buiten bij het graf te schreien. En al schreiend boog zij zich naar het graf toe en zag op de plaats waar Jezus' lichaam gelegen had, twee in het wit geklede engelen zitten, een aan het hoofdeinde en een aan het voeteneinde. Zij spraken haar aan: Vrouw, waarom schreit ge? Zij antwoordde: Zij hebben mijn Heer weggenomen en ik weet niet waar zij Hem hebben neergelegd. Toen zij dit gezegd had, keerde zij zich om en zag Jezus die daar stond, maar zonder te weten dat het Jezus was. Jezus zei tot haar: Vrouw, waarom schreit ge? Wie zoekt ge? In de mening dat het de tuinman was, vroeg zij: Heer, mocht gij Hem hebben weggebracht, zeg mij dan waar ge Hem hebt neergelegd, zodat ik Hem kan weghalen. Daarop zei Jezus tot haar: Mariam! Zij keerde zich om en zei tot Hem in het Hebreeuws: Rabboeni! — wat leraar betekent. Toen sprak Jezus: Houd mij niet

1 Joh. 2: 9.

2 Joh. 3: 10.

3 Joh. 8: 14.19.

4 Joh. 14: 5.

langer vast, want ik ben nog niet opgestegen naar mijn Vader, maar ga naar mijn broeders en zeg hun: Ik stijg op naar mijn Vader en uw Vader, naar mijn God en uw God. Maria Magdalena ging aan de leerlingen berichten dat zij de Heer gezien had, en wat Hij haar gezegd had⁵.

Niet weten

Dit spreekt over de onmacht van de mens die, met Jezus geconfronteerd, aan eigen beperktheid en stompzinnigheid is prijsgegeven: de onmacht om met name Jezus woorden te begrijpen en de taal van de tekenen te verstaan die Hij verricht. Onmacht vooral om het msyterie van Zijn Persoon te benaderen, waar Hij vandaan komt en waar Hij heengaat. Zo is het ope, graf een onverklaarbaar raadsel en daarom snapt ze het niet.

Maria ontbreekt het radicaal aan geestelijk inzicht in het mysterie van Jezus' heengaan. Niet te verwonderen dat het op die vroege morgen van de eerste dag van de week *nog donker was*⁶. Duisternis rondom Maria, duisternis vooral in het hart dat nog niet weet.

Als ze de twee leerlingen op de hoogte heeft gebracht, komt ze na een poos terug naar het graf.

Witte verschijning

Ze ziet er wel twee in het wit geklede engelen zitten — boden uit een andere wereld — en hun aanwezigheid op deze plaats houdt een duidelijke boodschap in maar haar tranen verhinderen haar deze boodschap af te lezen.

Vragen

Dit in vraag stellen van zichzelf en van eigen leed is inderdaad reeds een eerste stap in de richting van het onbevangen erkennen van de werkelijkheid, in de richting van Jezus' zelf-openbaring. Maar de tweede vraag reikt nog verder: **wie zoekt ge?** De vraag herinnert aan het begin van het evangelie, aan die

andere vroege morgen toen de eerste twee leerlingen, op een wenk van Johan-

⁵ Joh. 20: 1-2.11-18

⁶ Joh. 20: 1.

nes de Doper, Jezus achterna waren gegaan. Jezus had zich toen al omgekeerd en gevraagd : **wat zoekt ge?** Ze hadden geïnformeerd waar Hij zich ophield. Haar naam in de mond van die man doet de vonk overspringen, brengt ze allebei weer bij elkaar: *Rabboeni!* De Heer, die dood was en nu weer levend, maakt het innige samenzijn weer mogelijk, hervat met haar het onderbroken intieme gesprek. Ze weet Hem nu weer blijvend bij zich, daarom werpt ze zich aan zijn voeten en houdt ze omklemd.

Luca Giordano: Maria Magdalena wast de voeten van Jezus.

Een nieuwe ruimte

Het verhaal is evenwel niet ten einde. Maria heeft weliswaar een eerste drempel overschreden, haar bitter leed om het verlies van Jezus is omgeslagen in jubelende vreugde om haar teruggevonden Heer. Maar de genegenheid die ze Hem betuigt is nog veel te aardsgebonden en moet radicaal worden vernieuwd. Jezus is nl. niet uit het graf opgestaan om de afgebroken draad van zijn aardse leven weer op te nemen: *Houd Mij niet langer vast!* Maria moet Jezus dus loslaten op het ogenblik waarop ze Hem teruggevonden heeft! Jezus is inderdaad ongrijpbaar: Hij gaat op naar de Vader.

Maria's paaservaring moet dus over een tweede drempel heen. *Pasen* betekent in de Schrift nl. doorgang, doortocht. Was het eerste Pasen van de Hebreëen in Egypte al een bevrijdende *doortocht van Jahwe* geweest, die de uittocht uit het slavenhuis en de intocht in het beloofde land moest mogelijk maken, eerst nu wordt het de beslissende doortocht van de Heer naar zijn heerlijkheid. En daarom is ook het paasgeloof van Maria, in elk paasgeloof doortocht en overgang, doortocht van deze wereld naar de Vader, mét Jezus mee die dood met Hem. De levensruimte van de leerling is voortaan de gemeenschap met de Vader en de Zoon. Want eerst in de gemeenschap met de Vader komt Jezus' aardse leven tot voltooiing; eerst in de eigen levensruimte van Vader en Zoon ontvouwt zich ten volle het christelijke geloof. *In het huis van mijn Vader is ruimte voor velen... Ik ga heen om een plaats voor u te bereiden. En als Ik ben heengegaan en een plaats voor u heb bereid, kom Ik terug om u op te nemen bij Mij, opdat ook gij zult zijn waar Ik ben*⁷.

Communiceren

Maria moet met haar boodschap naar de leerlingen toe : in de gemeenschap van Jezus' broeders komt het paasgebeuren tot een ultieme ontplooiing. Jezus' Vader is immers ook hun Vader, Jezus' God hun God. Intieme Christuservaring bloeit open in vreugdeboodschap en dienst aan de broeders. *Ik heb de Heer gezien!*, juicht Maria het uit. Jezus heeft ze inderdaad levend gezien en zijn voeten heeft ze omklemd. Maar haar zien en omklemmen werden verdiept tot het schouwen van Jezus' heerlijkheid, tot het vatten van het mysterie van zijn persoon, van zijn eenheid met de Vader. Om ons die wezens-éénheid te openbaren was Jezus op aarde gekomen, en voor die heerlijkheid wil Hij ook onze gelovige blik ontsluiten.

Zo is verrijzenisgeloof onderwerping aan het woord dat de Heer tot ons richt. Want ook óns noemt Hij bij onze naam, Hij neemt ons mee naar de Vader en zendt ons van daaruit naar de broeders. Het met Hem voortgezette gesprek brengt ons, met Hem samen, naar de eigen leefruimte van de Vader. Want

*onze gemeenschap is er een met de Vader en met zijn Zoon Jezus Christus ;
en dit schrijven wij u opdat ons aller vreugde volkomen zij⁸.*

J.-M. Tison